ԱՐՇԱԿ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ՓԱՐԱՓԱԿԱՆ ԱՈՒԵՒՏՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՅԼՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամերիկայի համար տարեկան 4 ռուբլի թղթ. դրմ.
Ռուսաստանի և այլ տեղերի համար արկն. 20 ֆրանգ
Տնօրէնութիւնն ինք կը վճարէ փոստի ծախքը։
Բաժանէպիւները կանխիկ կը վճարուին։ Վերամսեայ կամ եռամսեայ բաժանորդագրութիւններ ալ կընդունուին, առանց ուրէ յապաղման բաժնէպնին վրայ։
Խմբագիր-Տնօրէնին հետ կարելի է տեսնուիլ խմբագրատունը (rue Vacon, 50) ամեն օր կէսօրէնյետոյ, ժամ 2էն մինչև 4 մնայն։

Ը ՏԱՐԻ ԹԻՒ 15

1886 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 9

(ՍՏԳՏ. 27 Հ. Տ.)

ՇԱԲԱԹ

Կը հրատարակուի Դշ. և Շրթ. օրեր

ՊԱՏՄԱՆՆԵՐ

Գառնուցումներ կընդունուին հայերէն և ֆրանսերէն լեզուով։
Գառնուցման 1 միջակ գիրը 1 սանդիմ կարժէ. 1 գլխագիրը 2 սանդիմ։
Նամակ կամ ծրար պէտք է գրկել խմբագրութեան հետևեալ հասցէով. M. PORTOUKALIAN, rédacteur du journal *Arménia*, MARSEILLE (France)

Les annonces, en français et en arménien, sont reçues au bureau de la Rédaction (Rue Vacon, 50).

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Գեր. Ցովհաննէս վարդապետ Գրիգորեան եւ իւր հնաբուժական ինքնաստիրութիւնները. — Գառնասան Տրապիզոնի վիրաւորեալ հիւրասիրութեան. — Նամակ Գանկարիահանց (Շուամա). — Հայեր Յունգլիա. — Հայեր ի Թիւրքիա. — Հայեր ի Ռումանիա. — «Արմենիա»ի պատասխանները. — Տեղական. — Արտասահմանեան լուրեր. — Գառնուցումներ։

ԳԵՐ. ՑՈՎՀԱՆՆԷՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ ԵՒ ԻՒՐ ՀՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱՍՏԻՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հոդևոյս Տ. Տ. Գէորգ վ.ե. կաթողիկոսէն ղրկուած հետևեալ կոնդակին մէկ օրինակը Զուլիաթանակ մեր թղթակիցներէն մին ձեռք անցուցած լինելով, ղրկած է մեզ ի հրատարակութիւն։

«Գէորգ Ծառայ Քրիստոսի եւ անհատներին կամօքն Աստուծոյ Եպիսկոպոսապետ եւ Կաթուղիկոս ամենայն Հայոց, Մայրաքաղաքն Վաղարշապ համագգական նախամեծար Աթոռոյ Արքայական Առաքելական Մայր Եկեղեցւոյ Սրբոյ Կաթուղիկէ Էջմիածնի, Հոլեզգօն Ցովհաննէս վարդապետի Առաջնորդական Տեղապահի Հայոց Գաղղիոյ, բարեչան որդւոյ Մայր Աթոռս և մեր՝ ողջոյն և օրհնութիւն։

«Հարազատ սէր քո առ Մայրը Աթոռս Հայաստանեայց եկեղեցւոյ յայտնի եղև մեզ ի գրութենդ քոյ և յընծայիդդ. այսինքն հայկական հին ղրամից և երկբառատան հատ ձեռագիրը մատենիցն կարևորաց, զոր առաքեալ էիր առ մեզ ի յիշատակ ի Մայր Աթոռս, զոր և ընկալաք հաճութեամբ սրտի և հոգւոյ՝ և առաք արձանագրութեամբ զղրան դնել ի նորաշէն Թանգարանի. իսկ զձեռագիրը մատեանս ի մատենադարանի Աթոռոյս, անցուցեալ ի դիւր յանուն քո ի թիւս մատենից ի նմին եղելոց։

«Հանգամանքն գործոյդ այդ՝ ոչ սակաւ սիրոյ և Հայրապետական օրհնութեան արժանի կացոյց զքեզ առաջի մեր, զի դողմն այդու մատենագրութեամբ յաւելը ամենայնն զբաղձալի հանդիսի և անկորուստ պահելոյ զինչսարս վառաւար պարծանաց ազգի մերոյ իբր կարգելով ի ձեռս բերեալ զայն՝ որ հազագիւտ է և սիրելի ամենայնիւն։

«Թուիմք զքեզ ի մասին յայդմիկ, զի ի հոգևորականաց մերոց բազմաց գերազանց դատ հնախոյզ նախանձելի օրինակաւդ և յանկոյզ առ ի ճոխ և զարդարուն առնել զՔրիստոսդարանն մեր ազգային հնութեամբ և յիշատակօք։

«Ցայժ քեզ Տէր ըստ արժի քում զայն, որ աննկալելոյն է առնեցուն, և մեք այսու Հայրապետական կոնդակաւս օրհնելով ի սրտէ գՀաւատարմութիւն քո՝ յաւասիկ դի ըստ խոստման քում դարձեալ ունիս խաղել ի խորշս և ի լոյս հանել արքան և կարես ի միութենէ և յանոյաւութենէ գայազիսի հնութիւնս՝ և առաքել այսր առ մեզ, դի թանգարանն մեր և մատենադարանն՝ առնասցին ազգայ հետաքննելի լեցի յաւէտ վառաւար և ճոխ ի պարծանս Ազգի մերոյ։

«Ցանձն առնեմք զքեզ Հովանաւորութեան Բարձրելոյն Աստուծոյ։

«Ողջ լե՛ր ի Քրիստոս Յիսուս ի Տէր մեր. Ամէն։»

ԳԷՈՐԳ Դ ԿԹՂԻՒ. ԱՐԵՆԱՑՆ ՀԱՅՈՑ

Թ. 57

ի 20 փետրվար 1882 ամի,
Քաղ Տաճարիս Ռձլ.
ի Ս. Էջմիածին

ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՆՐԱՆՑ Վ. ԻՐԱՒԻՐԵԱԼ ԻՆՔՆԱՍՏԻՐՈՒԹԵԱՆ

—

(Շարունակութիւն 14րդ. բիւնն եւ վերջ)

Այժմ ժամանակ է անցնել պ. X–ի նամակին։ «Գրել թէ «Ակումբ»ը ոչընչացել է և նորն է կազմուել— այդ վերին աստիճանի յանդգնութիւն է, քանի որում պ. Կոռանի և մի ուրիշի մեր «Ակումբ»ից դուրս դալովն ու մի նորն հիմնելովը, «Ակումբ»ը չէ կարելի ոչնչացած համարել։ Մի՛թէ պ. Կոռանը և իւր ընկերն էլեն միայն կազմում «Ակումբ»ը. իսկ միւս հիմնադիրները ընդամենը քառասուն ուր հատ եղած են, այլևայլ հին դրամք թէ՛ ազգային և թէ՛ օտար ազգաց։—Դարձեալ ունի ի ձեռին ընտիր հին ձեռագիրք և հին դրամք. միակ մխիթարութիւնն են Ցովհաննէս վարդապետի Գրիգորեան այդ ազգային հնութիւնք՝ զորս բազմատեսակ աջնութեամբ ի ձեռս բերեալ է, և չխնայելով ի ծախս, նաղիր անդամներ՝ որոնք թուով 6 են, չհաշուելով միւս պատուաւոր անդամները այլ և այլքաղաքներում»։(!?)

Պ. X. եթէ ես քեզ պատասխանը ապացուցանեմ, այն ժամանակ ինձ հետ համաձայնո՞ւմ ես, որ դու մի առասպել ես հանդիսանում Ա.յլ կերպ էլ երաւունք չունես պե՛ղծել ինձ։

Կռռանը ու իւր մէկ ընկերը—էդ երկու եղեռ ամիս սրանից առաջ Մօնպելիէ եկած հայ երիտասարդը (որ «Ակումբ»ի իսկական անդամ է եղել և քեզանից տասնապատիկ ջանասիրութեամբ է վերաբերուել դէպի մեր գործը)—այս կանի երեք։ Բա՛ չե՞ս ուղում որ հետաբ անենք և այն ևրևանցի երիտասարդին, որը հիմնադիր անդամ է եղել մեր «Ակումբ»ին և ինչպես վերևը մէկ անգամ ասել եմ, իրաւունքով թ.քում էր մեր հին «Ակումբ»ի վրայ, որովհետև քեզնից առաջուան անդամ էր տեսնում «Ակումբ»ի մէջ, և պահանջում էր որ նա («Ակումբ»ը) վոսխոսութեան ենթաթակուի, և որը այժմ մեր նոր ընկերութեան անդամ է դարձել Այժմ տեսնո՞ւմ ես, պ. X, որ քո լեզուովը երկուսը պէտք է չորս և այն էլ հին անդամները հասկանան։ Բայց և այս էլ ի նկատի առնեցիր, որ հետաբ չեմ ասել մեր վեց նոր անդամներին, որոնց դու Կռռանի Cie. անունն ես տալիս։ Այո, մենք մի եղբայրական անկեղծ Cie. ենք կազմում, որ միայն նպատակ ունի ծառայութեան ոգուն, միայն ընկերական սերտութեամբ գինուած, միասնական, բուժուաներին ոչնչացնելոյ, ինչպես միասնական պատերազմներին իսկ դու կարող ես Cie. կազմել կամ քանիերեքից, որ աւելի յաջող գնայ ձեր խայտառակ էկսպլուատացիան։

Աթոռ չը լինի հարցնելը, պ. X, բա՛ դու քանի՛ անդամ էիր, որ նամակիդ մէջ քեզ էլ սուտասան պաշտօնական մարդ ես համարում «Ակումբ»ի կողմից։ Ի՞նչ ես կարծում, մի՞թէ ես յանդգնութիւն եմ արել, երբ ասել էի՝ թէ ի բաց առեալ 2—3 անպէտ անձնասրութենից, ընկերութիւնը փոխեց իւր նախկին ծրագիրը և այլն։ Չէ՛, պ. X, իմ յանդգնութիւնը նրանում է եղել որ ես հշմարտութիւն էի ասել իսկ դու իսկապես անառնելի յանդուգն ես երևում, երբ անհատական պաշտօնդ սուտը ես քեզանից հնարում, չխամճռելով հասկանալ, որ այդպիսի վարմունքը աննըմանելի յանցանք է ազնիւ մարդու կողմից։ Ինչպես ասել եմ, ի բաց առեալ Պ. Սէնի, որ Մարսէյլում է գանվում, դու քո այժմ երկու հոգի էք, իսկ դրա համար էլ քեզ պաշտօն տալ որ այդպիսի բաներ դրես, մի՞թէ դա կարելի է։ Բայց որքան ուզում ես դու ինքդ քեզ համար նոր նոր պաշտօններ նշանակիր, միայն ճշմարտութիւնը այն է, որ դու քո այժմ երկու անձնասրութիւն էք միայն, բայց ի Սէնի։

Հա՛, դու քո նամակի մէջ առաջարկում ես Կռռանին ապացուցանել՝ թէ նա իւր անդամ եղած ժամանակ ի՞նչ է արել աւելի՝ խօսքով թէ գործով՝ թէկուզ «Ակումբ»ի ամենաձայլ անդամից—այսինքն պ. Xից, ուրուհետև նրանից էլ ձայլ անդամ «Ակումբ»ը չէ ունեցել։ Բայց միթէ այդպիսի հարցի պատասխանը կը համճանեմ քեզ տալ։ Դու չկարծես, ի հարկէ, թէ հարցիդ պատասխանը ինձ համար դժուար է։ Ո՛չ, առաջ հարցիդ պատասխանը դժուար չէ. բայց եթէ քեզ պատասխան լեմ առնելիս—պատճառը այն է որ ես ինձ դովել չեմ ցանկանում։ Ես միայն այս կարող եմ ասել իմ մասին, որ «Ակումբ»ի հիմնադիրը ես էի, որ ինքդ էլ շատ լաւ խոստովանում ես այս բանը։ Սրա մասին քեզ բաւականացուցիչ պատասխան տալը եթէ անհրաժեշտ է, ես թողնում եմ իմ ընկերներին, որովհետև նրանք լաւ գիտեն՝ թէ ի՞նչ եմ արել։

Հիմա անցնենք նամակի ուրիշ կէտին, պ. X, դու և քո ընկերը «նախալո փառասիրութիւնը պրիչինը» պէտք է լինէք ասիական վաչկատուն վաճառականներ, որ ձեր նամակի P. S.ի մէջ այդպիսի մի ծանր ամբաստանութիւնը ձեզ ներելի լինի։ Այժմ ընթերցողի առաջ պարզ է որ «Ակումբ»ը ունի 2—3 անդամ միայն, իսկ մենք հին և նոր անդամներով 10 ենք։ Պայծառ օրի նման պարզ է, որ ընկերութիւնը հին անդամների առաւար մեծամասնութեամբ փոխելով իւր ծրագիրը և արտաքսելով իւր միջից անպիտաններին, ուրեմն և այդ հին ընկերութեան թէ՛ մատենադարանը և թէ՛ դրամարկղը պէտք է և «կառոզ» է պատկանել միայն մեր ընկերութեանը։ Սրանից յետոյ էլ ի՞նչ նաև, որ այդպիսի վարմունքը աննըմանելի յանցանք է ազնիւ մարդու կողմից։ Ինչպես ասել եմ, ի բաց առեալ Պ. Սէնի, որ Մարսէյլում է գանվում, դու քո այժմ երկու հոգի էք, իսկ դրա համար էլ քեզ պաշտօն տալ որ այդպիսի բաներ դրես, միթէ դա կարելի է։ Բայց որքան ուզում ես դու ինքդ քեզ համար նոր նոր պաշտօններ նշանակիր, միայն ճշմարտութիւնը այն է, որ դու քո այժմ երկու անձնասրութիւն էք միայն, բայց ի Սէնի։

Հա՛, դու քո նամակի մէջ առաջարկում ես Կռռանին ապացուցանել՝ թէ նա իւր անդամ եղած ժամանակ ի՞նչ է արել աւելի՝ խօսքով թէ գործով՝ թէկուզ «Ակումբ»ի ամենաձայլ անդամից—այսինքն պ. Xից, ուրուհետև նրանից էլ ձայլ անդամ «Ակումբ»ը չէ ունեցել։ Բայց միթէ այդպիսի հարցի պատասխանը կը համճանեմ քեզ տալ։ Դու չկարծես, ի հարկէ, թէ հարցիդ պատասխանը ինձ համար դժուար է։ Ո՛չ, առաջ հարցիդ պատասխանը դժուար չէ. բայց եթէ քեզ պատասխան լեմ առնելիս—պատճառը այն է որ ես ինձ դովել չեմ ցանկանում։ Ես միայն այս կարող եմ ասել իմ մասին, որ «Ակումբ»ի հիմնադիրը ես էի, որ ինքդ էլ շատ լաւ խոստովանում ես այս բանը։ Սրա մասին քեզ բաւականացուցիչ պատասխան տալը եթէ անհրաժեշտ է, ես թողնում եմ իմ ընկերներին, որովհետև նրանք լաւ գիտեն՝ թէ ի՞նչ եմ արել։

Հիմա անցնենք նամակի ուրիշ կէտին, պ. X, դու և քո ընկերը «նախալո փառասիրութիւնը պրիչինը» պէտք է լինէք ասիական վաչկատուն վաճառականներ, որ ձեր նամակի P. S.ի մէջ այդպիսի մի ծանր ամբաստանութիւնը ձեզ ներելի լինի։ Այժմ ընթերցողի առաջ պարզ է որ «Ակումբ»ը ունի 2—3 անդամ միայն, իսկ մենք հին և նոր անդամներով 10 ենք։ Պայծառ օրի նման պարզ է, որ ընկերութիւնը հին անդամների առաւար մեծամասնութեամբ փոխելով իւր ծրագիրը և արտաքսելով իւր միջից անպիտաններին, ուրեմն և այդ հին ընկերութեան թէ՛ մատենադարանը և թէ՛ դրամարկղը պէտք է և «կառոզ» է պատկանել միայն մեր ընկերութեանը։ Սրանից յետոյ էլ ի՞նչ

ԾԱՆՕԹ. Մինչև ցարդ խրկուած ձեռագրերն ընդամենը քառասուն ուր հատ եղած են, այլևայլ հին դրամք թէ՛ ազգային և թէ՛ օտար ազգաց։—Դարձեալ ունի ի ձեռին ընտիր հին ձեռագիրք և հին դրամք. միակ մխիթարութիւնն են Ցովհաննէս վարդապետի Գրիգորեան այդ ազգային հնութիւնք՝ զորս բազմատեսակ աջնութեամբ ի ձեռս բերեալ է, և չխնայելով ի ծախս,

Տպարան, Նեռան. 20/2 հոկտ. 1886

Էմին—պեղ Խոսրով Խանի ի դեմ ընդդիմադրելոյ ի դէպս դիմելոյ ի Տաճկաստան ի գաւառս Վասպուրականի և ի գաւառս Ալաշկերտի և ի գաւառս Մանազկերտի և ի գաւառս Բասենոյ և ի գաւառս Կարնոյ և ի գաւառս Ակնայ և ի գաւառս Տարօնոյ և ի գաւառս Մոկաց և ի գաւառս Խութանայ և ի գաւառս Ամատունեաց և ի գաւառս Տայոց և ի գաւառս Գողթան և ի գաւառս Ճորոյ և ի գաւառս Կոգովիտայ և ի գաւառս Ծոփաց և ի գաւառս Ամիդայ և ի գաւառս Ասորեստանի և ի գաւառս Ուրհայոց և ի գաւառս Ասորոց և ի գաւառս Ասորեստանի

Եղբայրասպանության և ա-
ռհասարակության նոր
տարբերության մասին
վերջերս Տոլստոյի մասին
գրած իմ հոդվածի մեջ
ես ասել էի, որ ինձ հա-
մար անհասկանալի է
մնում, թե ինչպես կա-
րելի է ապրել՝ չունենա-
լով որևէ կրոնական հա-
յացքներ, որոնք կարող
են մեզ բացատրել մեր
կյանքի նշանակությունը
և մեր պարտականու-
թյունները։ Ես ասել էի,
որ ինձ համար անհաս-
կանալի է մնում, թե ինչ-
պես կարելի է ապրել՝
չունենալով որևէ կրո-
նական հայացքներ, որ-
ոնք կարող են մեզ բա-
ցատրել մեր կյանքի նշա-
նակությունը և մեր պար-
տականությունները։

—Շաբաթ երեկոյան Grand Hôtel Nouille-ում մեծ ընթրիք էր տրված Seigne ազգանունով մի ֆրանսիացու պատվին, որ վերջերս ստացել է պատվո լեգեոնի խաչը։

Ընթրիքին ներկա էին 200 հոգի, որոնց մեջ կային նշանավոր գրողներ, նկարիչներ, դերասաններ, գիտնականներ, ինչպես նաև պատվո լեգեոնի խաչ ստացած ուրիշ անձեր։

Ընթրիքի ժամանակ ոտքի են կանգնել և ուրախության բացականչություններ են արել հետևյալ անձերի պատվին՝ Ֆրանսիայի Հանրապետության նախագահ Ֆալլիերի, Ֆրանսիայի Հանրապետության, Ֆրանսիական ակադեմիայի, Ֆրանսիական գրականության, Ֆրանսիական գիտության, Ֆրանսիական արվեստի, Ֆրանսիական բանակի, Ֆրանսիական նավատորմի, Ֆրանսիական գաղութների, Ֆրանսիական ազատության, Ֆրանսիական հավասարության, Ֆրանսիական եղբայրության, Ֆրանսիական ամեն բանի, Ֆրանսիայի բոլոր քաղաքների, Ֆրանսիայի բոլոր գյուղերի, Ֆրանսիայի բոլոր ֆերմաների, Ֆրանսիայի բոլոր ագարակների, Ֆրանսիայի բոլոր տների, Ֆրանսիայի բոլոր խրճիթների, Ֆրանսիայի բոլոր ամրոցների, Ֆրանսիայի բոլոր պալատների, Ֆրանսիայի բոլոր հյուրանոցների, Ֆրանսիայի բոլոր ռեստորանների, Ֆրանսիայի բոլոր կրպակների, Ֆրանսիայի բոլոր խանութների, Ֆրանսիայի բոլոր սրճարանների, Ֆրանսիայի բոլոր գինետների, Ֆրանսիայի բոլոր գինեգործների, Ֆրանսիայի բոլոր գինու տակառների, Ֆրանսիայի բոլոր գինու շշերի, Ֆրանսիայի բոլոր գինու խցանների, Ֆրանսիայի բոլոր գինու պիտակների, Ֆրանսիայի բոլոր գինու կորկների, Ֆրանսիայի բոլոր գինու կաթսաների, Ֆրանսիայի բոլոր գինու ձագարների, Ֆրանսիայի բոլոր գինու ապակիների, Ֆրանսիայի բոլոր գինու բաժակների, Ֆրանսիայի բոլոր գինու գավաթների, Ֆրանսիայի բոլոր գինու կուժերի, Ֆրանսիայի բոլոր գինու սափոր

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

ԴԱՄԱՌ–ՓԱԹԻԳԱՑԻ

ՔԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆՔԸ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
«Թիֆլիզի հայ. գրբ. հրատարկր. ընկերքե.»

==

Մեծանուն բանաստեղծ Գամառ–Քաթիպայի (Ռ. Պատկանեանց) ոտանաւորները պարունակող մի գիրք է 176 երեսներէ բաղկացած։ Ակիզբը գրուած է հեղինակին պատկերը։ Գամառ–Քաթիպայի բանաստեղծութիւնները մի քանին արդէն ծանօթացուցած լինելով մեր ընթերցողներին, ա. ւելորդ կը համարինք գրել այդ մասին։

Կը ծախուի «Ազմէնիա» լրագրի խմբագրատունը ի դէն 1 ֆրանգ և 75 սանթիմի։ Մարսէյլէ գուրս ամեն տեղի համար 2 ֆրանգ փոստի ծախքովը հանդերձ։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Մ. ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆԻ

Ա. ՀԱՑ ԴԻՒՑԱԶՆՈՒՀԻՄԸ գին 50 սանթիմ.
Բ. ՀԱՑ ԳԻՒՂԱՑԻ » 20 »
Գ. ՍԱՂՄՈՍ ԻՍՐԱՅԷԼԻ » 40 »

Կը ծախուին Մարսէյլ, «Ազմէնիա» լրագրի խմբագրատունը։

Գուրս քաղաքացիներին կը դրկուի փոստով, եթէ վերոյգրեալ գիներով Ֆրանսական, րրքական կամ ռուսական փոստի բղքադրոշմ դրկեն «Ազմէնիա»ի խմբագրութեան։

ՄԱՐԳԻՄ Գ. ՀԱԼԱՃԵԱՆ

ՑԱՆՑՆԱՆԱՏԱՐ Ի ՄԱՐՍԷՅԼ

ԱՐՏԱՔՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՆԵՐԱՔՈՒԹԵԱՆ ԱԳՐԱՆԱՑ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Գ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Մ. ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԻՍՐԱՅԷԼԻ

Ե Ո Ւ Ի Ց

ՀԱՑԻ ՄՈՒԱՑՈՒԱԾ ԴԱՍԸ ՊԱՇՏՊԱՆՈՂՆԵՐԻՆ

Հայաստանի վիճակին նկատմամբ սրտաուչ մաղթանքներ և մտածումներ պարունակող մի տետրակ է։

Հայաստանի բնակիչներէն Գ. Իսրայէլի գրած այդ հայրենասիրական Սաղմոս կը ծախուի «Ազմէնիա» լրագրի խմբագրատունը։ Գին 40 սանթիմ, փոստի ծախքովը հանդերձ։

ՄԱՆՈՒԿԻ ՄՒՐԱՔԱՆՐՔԱՆ

ՆԿԱՐԱԳՐԱԿԱՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՀԱՅՕՐՆԱԿ ԳԱՒԱՌՈՍ ԱՐՆԻՆԱՆ ՏԱՃԿԱՍՏԱՆԻ

ՏԵՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՍԱՐԻՆ ԵՒ ՁՈՐԻՆ ՀՆԻՆ ԵՒ ՆՈՐԻՆ ՊԻՏԱՆԻ ԴԻՏՈՂՈՑ

==

Մաան Ա. Բ. Գ. (ատարտ)

Հայաբնակ գաւառաց ընդհ. նկարագրութիւնն, տեղագրութիւնն, աշխար-

հագրութիւնն, չէն և ամայի վանօրէից նկարագիրն, աւանդութիւնք և այլ նիւթեր պարունակող Ազգ. գործ մի է, ամենակարևոր և հետաքրքրական գրուած հրէահայեաց և շատ նուրբ տեսութեամբ արժանի ամեն Հայու յաճախակի վերծանութեան։

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քովը։ Կեդրոնատեղին է Պօլիս Գահէէ–գափու Հայազործի փառն դէմ Գ. էֆ. Ճոնեանի վաճառատունն, թիւ 11։

Գին — Ե. և Գ. մասերն 8 ական, իսկ Բ. մասն 10 դահեկանի։

Վարժարանաց համար զոհայցուցիչ գէղչ կը լինի, և յանձնարարութիւնք հղդիւ կը կատարուին։

LA TRIBUNE DES PEUPLES

Ինչպէս կը տեսնուի լրագրիս Դ երեսը գրուած ծանուցումէն, Tribune des Peuples *ընկերվարական ամսաթերթի յուլիս—օգոստոսի թիւը հայերի նկատմամբ համակրական յօդուածներ կը պարունակէ։ «Ազմէնիա»ի խմբագրութիւնը բաւական քանակութեամբ ստացած է այդ թիւէ, գրկելու համար իւր բաժնորդներէ ցանկացողներին։ Մէկ օրինակը կը տրուի 25 սանթիմի Մարսէյլի մէջ. ուրիշ ամեն տեղերի համար 30 սանթիմ, փոստի ծախքովը հանդերձ։*

ՎԻՃԱԿԱԳՐԱՆՈՒԹԻՒՆ
ՁԱՆԱՁԱՆ ԸՆՏԻՐ ԴՐՆԱՆՑ

Բաւական ներսէեան ընկերութիւնը 1300 թիւ վճռակատարութեան տակեր չէջարերութեան համած է որոյմէ 600ը պիտի չահին զանազան ընտիր գիրքեր որոց անուններըը նշանակուած են տակերին վրայ։ Վիճակահանութիւնն պիտի կատարուի հոկտեմբերի 5/17ին, վերոյիշեալ ընկերութեան գրասենեակը։ Տոմակները կը ծախուին 6 գրուշի։ Ուզողը կրնայ «Ազմէնիա»ի խմբագրատունէն ալ առնալ վճարելով 1 ֆրանգ և 50 սանթիմ։

ԲԱՖՖԻ ԳՈՐԾԵՐԸ

ԿԱՅԾԵՐ

ՀԱՏՈՐ Ա

Ազգային վիպագիր Պրն. Բաֆֆիի գործերին մէջ առաջին տեղը կը գրաւեն ԿԱՅԾԵՐը։ Այս գիրքը կը ծանօթացունէ ընթերցողը տաճկական և պարսկական Հայաստանի գլխաւոր տեղերին հետ, հետաքրքրաշարժ տեղեկութիւններ կուտայ քուրդերի վրայ, նաև յեզդի և հայերի դրութեան, վարքի և բարքի մասին։ Նա ցոյց կը տայ այն ծրագիրը որին պէտք է հետեւին Հայաստանի մէջ գործել ուզողները։ Մի խօսքով թէ՛ իւր ազգային ընտիր վիպասանութիւն և թէ՛ իւր հայրենասիրական գործունէութեան վարդապետարան և ծրագիր, արժան է որ գտնուի այս գիրքը ամեն հայրենասէր Հայի տունն։

***

ԶԱԼԱԼԷԴԻՆ

1877ի ռուս–թիւրքական պատերազմի ժամանակ Եէյլա Զալալէդդինի արշաւանքին պատճառով Տաճկաստանի հայերի կրած ազէտներուն մէկ ապէհարչ նկարագիրն է։ Գրքին սկիզբը կայ հեղինակին, Պ. Բաֆֆիի պատկերը։

***

Վերոյիշեալ երկու գիրքերը կը ծախուին «Ազմէնիա» լրագրի խմբագրատունը. ԿԱՅԾԵՐը Հատոր Ա. 6 ֆր. և 50 սանթիմ. «Զալալէդդին»ը, 2 ֆրանգ և 30 սանթիմ. Մարսէյլէ դուրս ամեն տեղի համար փոստի ծախքովը հանդերձ՝ ԿԱՅԾԵՐ Հատոր Ա. 7 ֆրանգ. «Զալալէդդին» 2 ֆր. և 50 սանթիմ։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՏՈՐ Ա.

ԿԵՆԴԱՆԱԿԱՆ ՆԻՒԹԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԵՒ
ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԱԶՈՒԹԻՒՆ ՈՒ ԲՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

—

Ն. Տպաւորական էֆէնտիի այս բազմաշխատ գործն՝ որ ժամանակէ մ՚ի վեր տեսք առ տեսք կը հրատարակուէր, լրացած է։

Այս գործն՝ իբր պիտանի մեծ աշխատասիրութիւն՝ իւր տեսակին մէջ կրնայ առաջին համարուիլ ի Հայս։ Կ՚ուսուցանէ ինչ որ հարկ է դիտնալ մարդու մը իւր մտքին նկատմամբ։

Գտորատուած է իբր դատապրք Ազգ. երկրորդական վարժարանաց. առ այս արդէն Ուսում։ Խորհուրդն ի ձեռն մանագիտաց գայն քննելով յանձնարարած է նորա դործածութիւնն։ Այս գիրքը կրնայ ծառայել նաև իբր առաջնորդ մանկապետական և նա մանաւանդ բժշկական վարժարանի ուսանողաց. մանաւորաց առանձինն ուսման առաջնորդ ալ կրնայ լինել։ Վերջապէս այս գեղեցիկ երկին ամեն դիտաւէր անձանց դրան մէջ կ՚արժէ որ գլխաւոր տեղ մը բռնէ։

Դործոյն վերջը կը գտնուի հայ–ֆրանսերէն բառգրքոյկ մը որ կը դիւրացնէ գիտական նպատակէն բառից հասկացողութիւնը։

Գիրքը չուրջ 400 երեսներէ կը բաղկանայ, մաքուր տպագրութեամբ և 226 գեղեցիկ նկարը պատկերներով զարդարուած, որոց մասին հեղինակը որ եւ է գոհացութիւն չէ խնայած և որք կարի լաւ կը դիւրացնեն ուսումն։

Կեդրոնատեղին է Ազատեան գրատունն ի Պահչէ–գափու Համիտիէ ճատէսի թիւ 34։ Գինն է 40 պրչ։

BIBLIOGRAPHIE

LA TRIBUNE DES PEUPLES

Revue internationale du mouvement social dans les cinq parties du monde.

RÉDACTION ET ADMINISTRATION :

LIBRAIRIE DES DEUX MONDES, Paris, 17, rue de Loos.

Abonnement France : Un an, 5 francs. Union pestale, 6 francs.

Sommaire du N° 5. Août-Septembre.

De l'utilisation des grandes forces de la nature. —Cassius. *La résurrection des morts.* — Dr Roselli. *Les troubles en Arménie.* — Un Arménien. *Influence du milieu économique sur la durée de l'existence.* — D. Descamps. *Lettre des Etats-Unis.* — Frédéric Tufferd. *Congrès internationnal de la libre-pensée.*

Mouvement Social International :

Europe : Autriche, Belgique, Bulgarie, Turquie, Italie. — *Asie* : Perse, Indes françaises. — *Afrique* : Maroc. — *Amérique du Nord* : (Antilles) La Martinique, Porto-Rico, République Dominicaine. — *Océanie* : Polynésie.

Revue bibliographique internationale :

Un numéro de cette revue est envoyé à titre d'essai, *gratis* et *franco*, à tous ceux de nos lecteurs qui en feront la demande à la Librairie des Deux-Mondes, Paris, 17, rue de Loos, avec le Bulletin donnant l'analyse des publications en vente à cette librairie.

A. H. CREET & Cie

COWNFORE N. W. P. INDES ANGLAISES

Négociants-Importateurs, Exportateurs, Commissionaires, Commissaires priseurs, Contractants (Fournisseurs) et fabricants de cuirs de toute qualité.

Ayant eu une très longue expérience dans les diverses branches sus-nommées, nous sommes prêts à recevoir des marchandises à la commission pour la vente tractative ou aux enchères publiques, dans des conditions qui seront trouvées réciproquement avantageuses et satisfaisantes.

En échange des marchandises Européennes nous pouvons fournir des marchandises fabriquées aux Indes, n'importe quelle quantité, des premiers choix comme suit :

Des jouets d'enfants de Lucknow, articles de laiton et des draps d'or de Benarès, dinanderies de Moradalad, bijouteries d'or et d'argent de Delhi, châles, étoffes de Cachemire, etc.

Ayant des locaux spacieux pour l'étalage des marchandises en commission et pour la vente aux enchères, nous pouvons en toute confiance recommander notre maison à quiconque voudra entrer en relations d'affaires avec nous, et nous serons bien aises de recevoir des communications et des échantillons dans ce but.

Références

BANK OF BENGAL ;

ROHILCNUD ET KUMAON BANK ;

AGRA BANK LIMITED.

Si c'est nécessaire, nous serons heureux de fournir d'autres références.

Toute communication doit être adressée à nous directement en anglais très détaillée, avec conditions et conventions y relatives.

ՏՆՕՐԻՆ—ԽՄԲԱԳԻՐ
Մ. ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆ
Le Gérant : FÉLIX ENFFANTIN.

ՄԱՐՍԷՅԼ,
Հայերէն տպարան Մ. Փորթուգալեանի
Marseille. — Imprimerie du Midi, M. SCHICKLER rue Vacon 50.